Biskup Mutsaerts píše kardinálovi Rocheovi, zodpovednému za liturgiu: „Cirkev nemusí zakazovať svoju minulosť, aby zabezpečila svoju budúcnosť“

[illegible] 2026 , ,

Ak Cirkev s radosťou prijíma byzantskú, maronitskú či arménsku liturgiu, prečo sa s nedôverou pozerá na tradičnú rímsku svätú omšu?

Mons. Rob Mutsaerts, pomocný biskup holandskej diecézy ’s-Hertogenbosch, reagoval na svojom blogu *Paarse Pepers* na nedávne vyjadrenia kardinála Arthura Rochea o tradičnej latinskej svätej omši. Holandský prelát kladie jednoduchú otázku: Prečo Cirkev považuje takmer každú starobylú katolícku liturgickú tradíciu za bohatstvo, no k vlastnej tradičnej rímskej liturgii pristupuje s nedôverou?

Mons. Rob Mutsaerts, pomocný biskup holandskej diecézy ’s-Hertogenbosch

zdroj: snímka obrazovky, youtube.com

Podnetom bol rozhovor, ktorý prefekt *Dikastéria pre Boží kult a disciplínu sviatostí* poskytol Thomasovi Edwardsovi z portálu *AdVaticanum*. Kardinál Roche v ňom vyhlásil, že pápež Lev XIV. „nezmení *Traditionis custodes*“ ani sa nevráti k *Summorum pontificum“*. Podľa kardinála sa toto motu proprio v niektorých častiach sveta využívalo na presadzovanie starej liturgie na úkor reformovanej, preto pápež František v záujme jednoty vyzval Cirkev na návrat ku koncilu.

https://christianitas.sk/kardinal-roche-prefekt-dikasteria-pre-bozi-kult-v-novom-rozhovore-skritizoval-tradicnych-katolikov-co-este-chcete-papez-lev-xiv-nezrusi-traditionis-custodes/

„Ak ho odmietate, ak sa mu vzpierate, vzďaľujete sa od samotného stredu katolicizmu. Je to veľmi vážny postoj," varoval vtedy Roche. Veriacim navštevujúcim tradičnú svätú omšu zároveň odporučil, aby na ňu nechodili výlučne.

Biskup Mutsaerts však upozorňuje na zásadné rozlíšenie. Kto popiera platnosť novej svätej omše, odmieta pápežskú autoritu alebo tvrdí, že Cirkev po II. vatikánskom koncile prestala byť katolíckou, zastáva problematický postoj. Nemožno však z toho istého obviňovať veriacich, ktorí milujú tradičnú liturgiu, prostredníctvom nej prehlbujú svoju vieru, prijímajú katolícku náuku a zostávajú verní pápežovi. „**Pripútanosť k liturgickej tradícii nie je to isté ako odmietanie Učiteľského úradu Cirkvi**," zdôrazňuje biskup Mutsaerts.

Jednota neznamená uniformitu

Katolícka Cirkev zahŕňa 24 cirkví *sui iuris* – latinskú a 23 východných –, ktoré zachovávajú rozličné liturgické tradície. Popri byzantskej, alexandrijskej, antiochijskej či arménskej liturgii pretrvávajú aj osobitné západné obrady, napríklad ambroziánsky v Miláne.

Nikto nepovažuje za ohrozenie jednoty Cirkvi, keď byzantský katolícky kňaz slávi liturgiu pred ikonostasom, uprostred kadidlového dymu, spôsobom výrazne odlišným od bežnej rímskej svätej omše. Katolícka jednota totiž nikdy neznamenala liturgickú uniformitu.

Samotný II. vatikánsky koncil v konštitúcii *Sacrosanctum concilium* vyhlasuje, že všetky právoplatne uznané obrady majú rovnaké právo a dôstojnosť a Cirkev si želá ich zachovanie a podporovanie. Ak teda rozmanitosť liturgických tradícií neohrozuje jednotu, prečo by ju mala ohrozovať stáročná rímska liturgia?

„**Katolícka viera nie je súbor zvykov, ktorým dátum spotreby určuje cirkevná komisia**," konštatuje biskup Mutsaerts. Podľa jeho názoru sa v pokoncilovej liturgickej praxi často presunul dôraz od Božej transcendencie k zhromaždenému spoločenstvu. Keď sa sv. prijímanie začína podobať na spoločné stolovanie alebo priestor na pastoračnú tvorivosť, jeho obetný rozmer môže ustupovať do úzadia. Tradičná liturgia svojím dôsledným zameraním na Boha predstavuje voči tomuto vývoju viditeľnú protiváhu. Biskup pripomína aj postoj Benedikta XVI., ktorý chápal, že Cirkev nemôže dôveryhodne vyhlasovať za nebezpečné niečo, čo po stáročia považovala za posvätné.

Koncil nezaložil novú Cirkev

Podľa biskupa Mutsaertsa sa diskusia dotýka hlbšieho problému: vzťahu II. vatikánskeho koncilu k predchádzajúcej katolíckej tradícii. Koncil má svoje miesto v rámci tradície, nie je však začiatkom novej Cirkvi. Hoci predpokladal liturgickú reformu, zároveň nariadil zachovať latinčinu v latinských obradoch a priznal gregoriánskemu chorálu prvé miesto.

Mnohé prvky, ktoré sa dnes označujú za tradicionalistické, teda samotní konciloví otcovia pokladali za samozrejmé. Preto je podľa biskupa zvláštne považovať lásku k tradičnej liturgii za

prejav odporu voči koncilu. Ani kritika niektorých aspektov pokoncilovej liturgickej reformy automaticky neznamená odmietanie II. vatikánskeho koncilu. Reforma totiž vznikala a uskutočňovala sa prevažne až po jeho skončení. To neznamená, že každá kritika je oprávnená, ale že diskusia o nej môže byť legitímna.

Predstava koncilu ako absolútnej hranice medzi starou a novou Cirkvou podľa biskupa Mutsaertsa vytvára práve ten rozkol, ktorému sa údajne chceme vyhnúť. Cirkev nebola v roku 1965 založená nanovo. Je to tá istá Cirkev apoštolov, cirkevných otcov, stredovekých katedrál, Tridentského i II. vatikánskeho koncilu. „**Kto skutočne verí v kontinuitu Cirkvi, nemusí sa obávať jej minulosti.**“

Následky znášajú obyčajní veriaci

Biskup Mutsaerts uznáva, že kardinál Roche sa oprávnene odvoláva na jednotu Cirkvi. Treba však rozlišovať medzi jednotou vo viere, sviatostiach a spoločenstve s Petrovým nástupcom a požiadavkou obradovej uniformity.

Biskup zároveň pripúšťa, že tradičná svätá omša sa pre niektoré skupiny stala symbolom odporu voči liturgickej reforme či cirkevnej autorite. Tento problém si zaslúži pozornosť, nemožno však na jeho základe odsudzovať celé liturgické spoločenstvo. Následky takéhoto prístupu totiž znášajú rodiny, mladí ľudia, kňazi a rehoľníci, ktorí si jednoducho želajú sláviť tradičnú liturgiu v plnom cirkevnom spoločenstve. „**Otec, ktorý vodí svoje deti na tradičnú svätú omšu, pretože tam mimoriadne silno vníma posvätnosť, nerobí cirkevnú politiku. Jednoducho ide na svätú omšu.**“

Biskup Mutsaerts považuje za paradoxné, že v čase neustálych výziev na počúvanie veriacich nachádzajú katolíci s tradičným cítením tak málo pochopenia. Pýta sa preto, či sa synodalita vzťahuje aj na nich.

Navrhuje umožniť slávenie tradičnej liturgie tam, kde je o ňu úprimný záujem, vyžadovať vernosť cirkevnému spoločenstvu a dôsledne napravovať liturgické zneužívania bez ohľadu na obrad. Ak sa prísne kontroluje tradičná svätá omša, rovnaká dôslednosť by sa mala uplatňovať aj pri zneužívaniach v novej liturgii.

Liturgia, ktorá sa neprispôsobuje svetu

Za mimoriadne významnú považuje biskup Mutsaerts skutočnosť, že tradičná svätá omša priťahuje aj mladých katolíkov, ktorí si dobrovoľne vyberajú ticho, gregoriánsky chorál a presnosť liturgických obradov. Podľa neho to naznačuje, že modernizácia nemusí byť vždy najlepšou cestou evanjelizácie. Súčasný človek možno nehľadá liturgiu, ktorá sa čo najviac podobá každodennému svetu, ale takú, ktorá mu pomáha povzniesť sa nad jeho hranice. Nejde pritom o argument proti novej omši, zdôrazňuje biskup, ale proti predstave, že liturgická obnova musí nevyhnutne znamenať prispôsobovanie sa duchu doby.

Biskup Mutsaerts preto vyzýva na menej nedôvery, viac historickej poctivosti, väčšiu teologickú hĺbku a predovšetkým pastoračnú veľkorysosť. Svoje úvahy uzatvára katolíckym princípom „*et-et* – aj-aj“, ktorý umožňuje spájať tradíciu s legitímnym vývojom, jednotu s rozmanitosťou a vernosť koncilu s úctou k stáročiam, ktoré mu predchádzali.

Na záver sa obracia priamo na kardinála Rochea: „**Eminencia, Cirkev nemusí zakazovať svoju minulosť, aby zabezpečila svoju budúcnosť.**“ Tradičná svätá omša nie je cudzím votrelcom v katolíckej Cirkvi. Pochádza z jej vlastného domu a Cirkev ako matka by nemala so svojimi deťmi zaobchádzať ako s cudzincami len preto, že sa radšej modlia v jazyku svojich starých rodičov.

Pohľad katolíckej tradície

Tradičná svätá omša nie je výstrelkom nostalgikov ani súkromným vlastníctvom akejsi skupiny veriacich. Je posvätným dedičstvom Cirkvi, ktoré formovalo vieru nespočetných generácií katolíkov a pri ktorom sa modlili svätci, mučeníci i naši predkovia. Predstava, že liturgia, ktorá bola po stáročia zdrojom duchovného života Cirkvi, sa zrazu stala pre tú istú Cirkev nebezpečenstvom, je historicky i teologicky neobhájiteľná a svedčí o krátkozrakosti tých, čo niečo podobné tvrdia a presadzujú.

Od tradičných katolíkov sa dnes očakáva, že budú neustále ustupovať, ospravedlňovať sa za svoju vernosť a napokon sa dobrovoľne vzdajú toho, čo prijali od predchádzajúcich generácií. Lenže my už nemáme kam ustúpiť. A čo je ešte dôležitejšie – ani ustupovať nechceme a nebudeme. Nie z tvrdohlavosti, nie z nenávisti voči komukoľvek, ale z lásky ku Kristovi, k jeho Cirkvi a k posvätnému dedičstvu našich otcov.

Dejiny Cirkvi sa nezačali II. vatikánskym koncilom a neskončia sa ani rozhodnutiami súčasných liturgických úradníkov. Synodálne rozkonárení prichádzajú a odchádzajú, cirkevné nariadenia sa menia, ale katolícka tradícia zostáva. Nežiadame nové privilégiá. Odmietame sa iba hanbiť za to, čo bolo sväté pre našich predkov. A v tom neustúpime. Zvykajte si.

Branislav Krasnovský

Zdroj: infocatolica.com, titulný obrázok, zdroj – snímka obrazovky, youtube.com

URL adresa článku:
http://christianitas.sk/biskup-mutsaerts-pise-kardinalovi-rocheovi-zodpovednemu-za-liturgiu-cirkev-nemusi-zakazovat-svoju-minulost-aby-zabezpecila-svoju-buducnost/